

Roheline suvi tuli!

Foto Henri Salström

JAHE PÕHJAMAA SUVI ON KÄES

Möödunud jaaninädalavahetus ehmatas eestlasi taas laussadudega üle terve riigi. Aga eks nii ole kestnud juba aastasadu, et jaanipäike on pigem erand kui reegel. Kuuldavasti tegi see tänava õnnelikuks vähemalt turismifirmad, kes on välja müünud kõik oma soojamaareisid.

Tänane Kesknädal alustab oma traditsioonilist suvehooaega – poliitikut puhkavad, ajakirjanikud töötavad. Esiküljel on roheline ilmavaatega inimeste tegemised. Jätkame kuumade poliitiliste teemadega: juhtkirjas käsitleb Siret Kotka erakondade rahastamist ning Toomas Vitsut peatub maadevahetuse kohtuprotsessi tähendusel meie poliit- ja õigusruumis.

Neljandal leheküljel kirjutab endine põllumajandusminister Jaan Leetsar, kellest kaua polegi midagi kuulda olnud, sellest, et aasta 2012 on kuulutatud rahvusvaheliseks ühistute aastaks. Kas keegi Kesknädala lugejatest on sellest midagi kuulnud? Meil Eestis kiputakse arvama, et ühistulist tegevust polegi vaja, sest meil on liberaalne turumajandus, s.t igapäev on väljas iseenda eest, minnes sageli üle laipade, mis tahes hinnaga!

Ometi meenutame aeg-ajalt heldinult nn Eesti-aega, kus isegi sõnnikut ei saanud vedada muud moodi kui talgute korras. Ega seda uusaegset propagandistlikku maaomanike

järelt koristamata rämspu äravedamise kampaaniat „Teeme ära!“ saa ju ka päris ühistuliikumiseks nimetada...

Leetsar kirjutab, et Eestiski võiksid ühistud rohkem ilma teha, nagu nad teevad näiteks Soomes. „Võrreldes Soomega väärtustatakse meil eeskätt rahvusvahelist kapitalismi ja äriettevõtteid. Kui Soomes korraldatud rahvusvahelistest ühistegevuslastest konverentsidest ja Soome ühistegevuste suurüritustest võtavad osa Soome ministrid ning sisukaid ja toetavaid tervitusi saavad Soome Vabariigi presidendid Tarja Halonen ja Sauli Niinistö, siis on vahe kahe riigi erinevas suhtumises ühistutesse ilme,“ kirjutab Leetsar.

Juuli esimene laupäev on kuulutatud rahvusvaheliseks ühistegevuse päevaks.

Kesknädal pakubki suveteemana välja, et eestlased võiksid hakata rohkem tegema asju ja ettevõtmisi ühiselt. Aeg ja aja lugu on näidanud, et ainult üheskoos olemegi olnud tugevad ja võitmatud, eraldi on meid murtud aga nagu vana luua oksaraage.

Kena suve kõigile, hoolimata ilmast ja maailmast!

Urmi Reinde
peatoimetaja

Jüri Ratas näeb oma idee teostumist

Riigikogu aseesimees Jüri Ratas (pildil) tervitas keskkonnafoorumit „Hästi korraldatud linnaliikumine – puhas õhk ja parem elukeskkond“. Foorumi korraldas sihtasutus Keskkonnakogu koostöös Säästva Eesti Instituudi (SEI) ja Tallinna Keskkonnaametiga. Puhtam ja rohelisem Tallinn oli korraldajate põhieesmärk.

„Ei ole paremat liikuvusväljundit kui liikumine keskkonnahoidliku eluviisi ja tegevuslaadi poole,“ sõnas Ratas. „Tallinn on võtnud suuna keskkonnahoidliku, roheline linna olemusele. Selle üheks tunnuseks võiks olla Euroopa Rohelise Pealinna nimetus saamine, mis on üleeuroopaline otsus väärtustada ja tunnustada keskkonnateadlikku mõtlemist ja säästvaid lahendusi. Täna on Rohelise Pealinna algatusega liitunud üle 40 Euroopa linna, nende seas 21 pealinna. Võime öelda, et meie poolt kuus aastat tagasi algatatu on

osutunud jätkusuutlikuks.“ Jüri Ratas oli see noor mees, kes algatas 2006. aastal Tallinna linnapeana idee valida igal aastal Euroopa Roheline Pealinn. „Tallinna soov saada 2018. aastal Euroopa Roheliseks Pealinnaks on mitmes mõttes sümbolse tähendusega. Siis tähistab meie riik oma 100. sünnipäeva, Eesti on Euroopa Liidu Nõukogu eesistujamaa ning Kadrioru park saab 300-aastaseks,“ meenutas Ratas. „Sümbolid ja vorm on tähtsad, aga neist olulisem on asja sisu. Tallinnal tuleb pingutada ja edasi areneda mitmes valdkonnas. Endiselt on põhiline mure liiklusummikud, millest tulenevad müra ja õhusaaste,“ lisas Ratas. Ta peab tähtsaks ka mereääre avamist ja elanikele mõnusa jalutustee rajamist piki Tallinna lahe rannikut. „Euroopa Rohelise Pealinna tiitli võitmine ei ole eesmärk omaette. Kõige tähtsam on, et linnaelanikud ise tunneksid end elanikeks ja puhtas linnas,“ tõdes Rohelise Pealinna idee algataja. KE, Kn

Kesknoored uudistasid uut jäätmejaama

Keskerakonna Noortekogu Roheliste Kogu külastas ettevõtte Ragn-Sells vastehitatud jäätmejaama, mis on üks uuemaid ja kus olmeprügist tehakse kütust.

Noori rohelisti võõrustas Ragn-Sells Eesti AS-i turundusjuht Rainer Pest, kelle hinnangul on Eesti muutunud viimase 20 aasta jooksul märksa keskkonnasõbralikumaks. „Varem oli peaaegu igas vallas oma prügilat, tänaseks on riigis viis suurprügilat. Tulevik liigub rohkem taaskasutamise suunas, ning prügilaid peaks jääma veelgi vähemaks.“

Seni on prügi äraandmine olnud tasuline, et inimesed tarbiks mõistlikkuse piires ega tekitaks liigselt prügi. Praeguseks on asjalood teised – puhas prügi on suure väärtusega ning mõnigi prügifirma on juba nõus selle eest osaliselt maksma. Külastuse käigus nähti ära ka aasta algul valminud jäätme-kütusetootmise jaam. Roheliste Kogu kutsus kõiki üles järgima hea tava reegleid prügi tootmises ja käitlemises ning tuletat meelde, et looduses laguneb prügi väga visalt!

Kui kaua jäätmed looduses lagunevad?
Mähkmed 500 aastat; paber 2,5 kuud; piimapakk 5 aastat; apelsinikoor 6 kuud; sigaretikoni 10–12 aastat; plastpudel 50–80 aastat; kilekott 10–20 aastat; õllepurk 200–500 aastat; penoplast ei lagune (vististi) mitte kunagi.
KE Noortekogu

Rohenoored hakkasid küülikute vaderiks

Keskerakonna Noortekogu Roheliste Kogu sõlmis koostööleppes Tallinna Loomaaias Sõprade Seltsiga, asudes küülikute vaderiks. 27. juunil kell 17.30 kutsuvad rohenoored huvilisi Tallinna Loomaaias pisikesele jalutuskäigule.

Kogu aseesimehe Sven Pitkve sõnul kaaluti mitme looma vahel, kelle „ristivanemateks“ hakata, kuid otsus langes kodujäneste kasuks. „Küülikud on ilusad väikesed hoolitsust vajavad populaarsed lemmikloomad. On ju neid tihti võimalik näha ka kodudes.“

Roheliste Kogu kutsus üles ka teisi ühendusi toetama loomaaiasukaid. Pitkve loodab, et kesknoorte eeskuju leiab järgimist.

Keskerakonna Noortekogu Roheliste Kogu propageerib rohelist eluviisi, korraldades üritusi või aktioone, mille eesmärgiks on juhtida tähelepanu keskkonnateadlikule mõtteviisile.

Neile, kes rohenoortega täna õhtul ühineda tahavad, on loomaaias sissepääs tasuta, kuid oma tulekust palutakse teada anda e-postiga: karina.oganesjan@gmail.com või Roheliste Kogu Facebooki lehe kaudu. KE noortekogu

Juhtkiri

Vähem piiranguid, rohkem usaldust

SIRET KOTKA
Keskerakonna volikogu aseesimees

Erakondade rahastamisele piirangute seadmine ja suuremate vabaduste andmine algab usaldusest. Eesti võiks siinkohal võtta eeskujuna Rootsi, kus erakondade rahastamise piirangud peaaegu puuduvad. Annetada võivad nii eraisikud kui ka ettevõtted. Rootslased usaldavad oma parteisid.

Hiljutised skandaalid peaministripartei Reformierakonna ümber on suutnud tõmmata eemaletõukava varjundi kogu Eesti parteisüsteemile ja selle rahastamisele. Niigi krigisevatel tooljalgedel istunud usaldus erakondade vastu on rahva silmis põhimõtteliselt olematuks kuivanud.

Usalduse taastamiseks võttis Riigikogu põhiseaduskomisjon taas teemaks erakondade rahastamise. Kavas on luua täiendavaid regulatsioone, mis justkui muudaksid süsteemi läbipaistvaks.

Tegelikult on väheusutav, et uute piirangute loomisega tagatakse olukorra märgatav paranemine. Igakord, kui mõeldakse välja mõni keeld, töötavad erakonnad välja ka uued skeemid kehtestatud piirangust möödumiseks. Õeldakse ju, et lukk on loomadele, inimene leiab ikka lahenduse.

Põletavaks saanud „musta raha“ teemaatika on tõenäoliselt tekkinud sellest, et firmade annetused erakondadele pandi omal ajal lukku. Seetõttu tuleks igasuguste piirangute asemel erakondade rahastamise võimalusi hoopis avardada ja kaaluda ettevõtete annetuste taastamist. Kui soovime, et erakondade kassasse tulev raha oleks läbipaistev ja kergesti jälgitav, peaksime selleks looma ka seaduslikud võimalused.

Meedias sildistatakse sularahaannetused tihti „kahtlase päritoluga“. Sularahaannetus ei ole aga kuidagi halvem pangaülekandest. Paljud meist tunnevad kedagi, kes eelistab raha pangas mitte hoida. Kodu hoistamise põhjused on erinevad, ent mõistetavad. Seega, kui keegi soovib erakonnale annetada sularahas, peab tal selleks ka võimalus olema. Milleks kedagi diskrimineerida – sularaha kasutamine pole Eestis ega ka mujal maailmas keelatud.

KESKMÖTE: Ettevõtete annetused erakondadele suurendaksid rahastamise läbipaistvust.

Üles on kerkinud küsimus valimiskuludele ülempiiri seadmisest. Kui üldse piir seada, peaks see olema ajaline, s.t kindel arv sekundeid televisioonis ja raadios, nagu on Saksamaal, mitte aga rahaline, millest siinmail kõneldakse. On ju avalik saladus, et valimiskulude rahaline ülempiir võimaldab tele- ja raadiokanalitel esitada „sõbralikele erakondadele“ peaaegu poole väiksemad arved kui Keskerakonnale. Selline diskrimineerimine toimus eile, toimub täna ja toimuks ka edaspidi.

Seega, kui soovime, et kaoksid topeltstandardid ja et valimiskulud oleksid kõigile ühesel mõistetavad ja läbipaistvad, tuleks seada üksnes ajaline ülempiir.

Samas tuleks seadusi täiendada küll. Eriti, mis puudutavad „sõltumatu“ Riigikogu liikmeid. Näiteks juhul kui parlamenti valitakse üksikandidaat ning tema poliitilise või ideoloogilise tegevuse toetamiseks tehakse annetusi, ei pea üksikandidaat praegu nendest annetustest aru andma – läbipaistvus puudub täiesti. Sama kehtib Riigikogu liikmetest (Boroditš, Kaljuvee, Laanet, Luigas ja Vakra) moodustunud poliitilise klubi ehk MTÜ Demokraadid kohta. Need rahvasaadikud on avalikult deklareerinud oma seotust MTÜ Demokraadid tegevusega, kuid aru andma MTÜ-le tehtavatest annetustest nad ei pea. See annab otsese võimaluse neid mõnel musta äri ajal üles osta. Sellise MTÜ kaudu saab mõni erakond oma musta raha takistamatult pööritada, mis muidu nõuaks tublisti keerukamaid skeeme parteikassasse jõudmiseks.

Kui näiteks isegi valimisliidule laienevad erakonna rahastamise põhimõtted (ta peab tagama rahastamise läbipaistvuse ning võib saada tulu annetustest, liikmemaksudest ja ühingu varaga tehtud tehingutest), siis Riigikogus esindatud poliitiline MTÜ Demokraadid on sellest kõigest vaba.

Siinkohal teeksingi üleskutses sellised poliitilised moodustised võrdsest erakondade ja valimisliitudega juriidiliselt sisustada – siis saame selguse ja rahvas saab kindluse.

NÄDALA NUPUD

Keskerakond: kaotame maavanemad!

Keskfraktsioon esitas Riigikogule otsuse eelnõu, millega teeb valitsusele ettepaneku välja töötada õiguslikud alused maavalitsuste tegevuse ümberkorraldamiseks ning maavanema institutsiooni kaotamiseks. Fraktsiooni liige, endine Põlva kauaaegne linnapea Tarmo Tamm (*pildil*) ütles, et see idee võiks saada esimeseks sammuks haldusreformi läbiviimisel. „Just nii anname tuge omavalitsustele koostöö ja pädevuse suurendamiseks. Täna on olukord selline, kus kõik reaalsed võimalused, sh rahaline ressurss ja otsustusõigus on koondatud ministeeriumide pädevusse, ning parimal juhul tegeleb maavalitsus

ministeeriumis otsustatu vahendamiseks. Sisuliselt ei ole maavanemal enam pädevust maakonna ulatusega protsesside juhtimiseks,“ selgitas Tamm. Tema sõnul ei täida maavanemad oma põhiülesannet maakonna tasakaalustatud arengu eest seismisel, ja maavanema ametikoht on muutunud pelgalt poliitiliseks hüppelauaks, mille abil pääseda Riigikokku. Tamme arvates vajab praeguseks väljakuunenud süsteem muutmist. Aastail 2009–2011 on ametisse määratud 12 maavanemat, kes kõik kuuluvad kas Reformierakonda või Isamaa ja Res Publica Liitu.

Narva: politsei lihtsalt eksis

Politsei loobus korruptsioonisüüdistustest Narva linna- volikogu aseesimehe, Narva noortekeskuse direktori asetäitja Larissa Olenina (*pildil*) kohta. Algselt karistas Keskkriminaalpolitsei korruptsioonivastase büroo Ida osakond teda 103,54 € suuruse trahviga, väidetavalt korruptsioonivastase seaduse rikkumise pärast. Olenina vaidlustas trahvi Viru maakohus. 7. juunil toimunud kohtuistungil loobus politsei süüdistustest ise. Nagu teatas politsei pressisekretär, loobuti väärteosüüdistustest kuriteokosseisu puudumise tõttu. Politsei ei andnud selgitusi, miks nad algul nägid kuriteokosseisu, aga hiljem enam mitte. Olenina ise arvab, et politseis aeti midagi segi,

kuna ta ei osutunud ametnikuks ehk segamini aeti tema tegevus volikogu aseesimehena ja see, et ta töötab noortekeskuses töölepingu alusel. Hulk inimesi oli seotud selle süüdistusega, mis seisnes 268-eurose teenuse tellimisarves. Noortekeskuse projektirahad ei olnud üldse seotud linna rahadega. Eeltööd tehes ei kuulunud politsei üle peamist tunnistajat – projektijuhti. Et kohustus sai kutsutud ka see tunnistaja, siis eeldatavalt selletõttu süüdistustest loobuti. Larissa Olenina on linnavolikogu aseesimees olnud juba 10 aastat. Üks tema süüdistamise põhjus võib olla see, et Olenina valiti möödunud aasta lõpul volikogu rahanduskomisjoni esimeheks.

Yana Toom tahab ohjeldada vaenuõhutamist

Keskerakonna fraktsioon andis juunis Riigikogule üle seaduseelnõu, et viia karistusseadustik vastavusse Eesti Vabariigi põhiseadusega ning euroopalike tendentside ja normidega. Eelnõu muudab karistusseadustiku §151 ning sätestab selle seadustiku rakendamist juhul, kui õhutatakse vihkamist, vägivalda ja diskrimineerimist. „Põhiseadus sätestab, et rahvusliku, rassilise, usulise või poliitilise vihkamise, vägivalda ja diskrimineerimise õhutamine on seadusega keelatud ja karistatav. 2006. aastal muudeti aga karistusseadustikku nii, et vihkamisele, vägivaldale ja diskrimineerimisele õhutamine tõi kriminaalkaristuse kaasa vaid siis, kui sellega põhjustati oht isiku elule, tervisele või varale,“ selgitas Keskerakonna fraktsiooni liige Yana Toom (*pildil*).

„Kui varem kasutati seda seadusesätet aktiivselt praktiliseks võitluseks sotsiaalse vihavaenu õhutamise vastu, siis nüüd

oleme olukorras, kus meie avalikus ruumis küll aeg-ajalt kõlavad vaenu ja vihkamist õhutavad üleskutsed, kuid sellise tegevuse eest keegi ei vastuta,“ märkis Toom. „Seejuures on aga üldteada laialtlevik vihkamisele õhutav keelekasutus näiteks Eesti internetiportaalides.“ „Meie seadusemuudatus võimaldab tõhustada võitlust nn vihavaenu õhutamise kuritegude vastu ja parandada Eesti rahvusvahelist mainet,“ lisas Toom.

Paranduste tegemine karistusseadustiku 151. paragrahvis on põhjendatud ka vajadusega järgida Eesti euroopalikke ja rahvusvahelisi kohustusi. Eelnõu rakendab Euroopa Nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsuse 2008/913/JSK sätteid ning järgib ÜRO ja Euroopa Nõukogu soovitusi, mis on suunatud Eesti kriminaalõiguse täiustamisele.

HIIBUSE NÄDAL

TALLINN. SUVI. STENBOCKI MAJA. KERJAKÜBAR.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde	urmi@kesknadal.ee	6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 274 573

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalal ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Reali Poiss sai kesknoortelt võidupühaks lilled

Jaanilauapäeval ja võidupühal korraldas Keskerakonna Noortekogu rongkäigu läbi vabariigi pealinna – Toompealt all-linna, Realkooli Poisi monumenti juurde. Eesti rahva kõige tuntumale Poisile asetati 23. juunil pärg mälestamiseks Vabadussõjas langenud õpilasi ja õpetajaid.

Võidupüha-hommikuse rongkäiguga, mida korraldati juba teist korda, soovivad kesknoored algatada traditsiooni, mis looks sideme nende aegade, mil tuli relvaga seista oma isamaa eest ja mil Eesti noored said selle püha ülesandega hästi hakkama – võideldi kätte omariiklus.

Noortekogu esimees Jaanus Riibe ütleski oma pöördumises, et noorte rolli riigi käekäigu mõjutamisel ei tohiks alahinnata.

„Võidupüha on meile kõigile eriline püha, sest just noored tõid pöördte Vabadussõja käiku. Meie kohus on seda mäletada,“ ütles ta.

Keskerakondlastest Riigikogu liige Viktor Vassiljev kiitis noori ilusa traditsiooni loomise eest. Ta juhtis noorte tähelepanu sellele, et ajalugu ei tohi unustada: „Aastateguseid sündmusi tuleb austada ja meeles pidada, sest ajalugu kestab edasi.“

Pärast rongkäiku suundusid kesknoored oma kodukohtadesse, Jaaniõhtutele üle Eestimaa. Loodetavasti saabki uuele ilusale tavale alus pandud!

*Kesknoorte pressiteatest, Kn
Fotod KE Noortekogu arhiivist*

NOORED NOORTELE: Ainus, kes pidas võidupühal tegudega meeles Reali Poisi, oli Keskerakonna Noortekogu.

Sõltumatuse sündroom

Maadevahetusprotsessi mõned poliitilised järeldused

Pikki aastaid kestnud maadevahetuse-kohtuprotsess on jõudnud esimesse vahefinišisse: maakohus on toimunud hinnangu andnud. Eesti ühiskonna jaoks on juhtumil aga märksa laiem tähendus, kui asjaosaliste õigeks- või süüdimõistmine.

TOOMAS VITSUT
Tallinna linnavolikogu esimees

Arvustamata selle loo osaliste suhtes sümpaatiat või antipaatiat avaldavaid rohkeid seisukohti, tekib ikkagi rida küsimusi, mis ei saa kindlasti vastuseid ka pärast kohtuvõimu lõplikku otsust kolmandas astmes.

Poliitilised muutused

Protsessiosaliste jaoks on muidugi kõige olulisem, millega kohtuprotsess lõpeb. Eesti ühiskonna ja riigi jaoks on aga vähemalt sama oluline, milliseid arenguid ühiskonnas toob see aastatepikkune protsess endaga kaasa ning missuguseid järeldusi sellest tehakse. Seoses sellega on palju räägitud korruptsiooni tõsisest ohust riigile, kuid see on vaid mündi üks külg. Mündi teine külg pole vähem intriigeriv: see on võitlus võimu pärast ja korruptsiooniteema ärakasutamine selles kontekstis. Sõltumata sellest, milline saab olema maadevahetuse-kohtu-

protsessi lõpptulemus, on see endaga juba tänaseks kaasa toonud tõsised poliitilised muutused. Olulisim: hävitatud on Eesti üks suuremaid erakondi – Rahvaliid. See on sündinud fakt, mille tulemusena jagasid viimastel parlamendivalimistel kohad Riigikogus neli erakonda, mitte enam viis, nagu üks koosseis varem. Valitsuskalitsiooni moodustamiseks piisas kokkuleppest ainult kahe erakonna, mitte kolme vahel, nagu varem.

Arvestades poliitilises süsteemis kujunenud otsustusprotsesse, said enamust omavad erakonnad võimu juurde. Kuna ka nende erakondade siselt pole otsustajate ring kuigi suur, koondub riigi ja kogu rahva jaoks oluliste otsuste langetamine üha kitsama inimesteringi kätte. Võimu kontsentreerumise protsessi võimendab veelgi koalitsiooniparteide voli otsustada inimeste sobivuse üle olulistesse riigiametitesse. See toob kaasa võtmekohtade mehitamise valitsussõbralike ametnikega, kujundades nii paratamatult ka sõltumatute riigiasutuste meelsust. Hästi iseloomustab seda markantne näide ühest ministeeriumist, kus justkui sõltumatu riigiametnik reageeris Tallinna linna poolt tehtud ettepanekule sõnadega: „Aga see võib ju neile häälgi juurde tuua!“

Poliitiliselt sõltumatud riigiasutused?

Kui sõltumatud siis tegelikult on need sõltumatud riigiasutused? Kui juhuslik või suunatud on

METS ON TALU KAPITAL: Kas sel noorel kuusikul õnnestub kord ka põlislaaneks saada?

olnud areng maadevahetuse puhul? Kas erinevad riigiasutused on kogu selle protsessi juures olnud ikka sõltumatud, või täpsemalt väljendades – poliitiliselt sõltumatud? Maadevahetamisega ei olnud ju seotud üksnes Rahvaliidu poliitikud; sellega alustas hoopis Reformierakond, ometi sattusid rõhutatult sõltumatute riigiasutuste uurimise alla just Rahvaliidu liikmed. Mitmete teistegi avalikkuses põhjalikumalt arutamist leidnud arengute puhul olen mõistatanud, kui palju on tehtud otsuste taga omakasupüüdlikku küünilist kaalutlemist ja kui palju spontaansust. Lõpuks, ka igal sõltumatu riigiasutuse töötajal on omad poliitilised eelistused ja valimistel osaledes antakse oma hääl ikka mõne konkreetse erakonna toetuseks. Mulle millegipärast tundub, et see erakond ei ole olnud Rahvaliid.

ajaloolastele kättesaadavaks praegu salastatud dokumentid ja nii, nagu mitmete KGB-st jäänud dokumentide põhjal, saab teatavaks ka see, kuidas asjad meil tegelikult toimusid. Seni aga võime ainult oletada ja kaudseid allikaid kasutades luua endale pilti praegustest protsessidest.

Valgete jõudude ideaal – kaks parteid

Ma usun, et nii mõnelgi nn valgete jõudude (minu lemmikvärv on must) tegelasel on õnnestunud puudu veel mitu sammu. Kontrolli ei ole saavutatud veel ühe suure osa üle Eestist – Tallinna üle. Samuti pole võimalik vähemalt viiendikku Riigikogust täna kergesti suunata. Selles kontekstis on arusaadav, miks „sõltumatute“ riigiasutuste ressursid on põhiliselt suunatud korruptsiooni vastu võitlemisele kuues suuremas linnas.

Mõjukate erakondade arv on lihtsalt veel liiga suur.

Kuna demokraatlikus riigis peab alati olema ka opositsioon, siis tõenäoliselt näeb nn valgete jõudude ideaalmudel Eesti jaoks ette kahte parteid. Lähiajal on sallitavad ainult puudli-tüüpi erakonnad, kes natuke hauguvad, aga ei hammusta. Igatahes, mida väiksem arv erakondi jagab 101 kohta parlamendis, seda parem „valgetele jõududele“. Eesti riigi positsioneerimisel on tehtud jõulisi valikuid lääneliku demokraatia, Euroopa Liidu ja NATO suunas, aga tahame või ei taha – teatud küsimustes kuulume ikka kokku endiste idabloki riikidega. See puudutab eelkõige poliitiliste oponentide elimineerimist ja demokraatlike protsesside kallutamist ebademokraatlike võtetega. Toimides põhimõttel „igale poliitilisele oponentile leidub paragrahv“, ei erine meie riigis kasutatavad meetodid karvavõrdki Julia Tõmošenko või Mihhail Hodorkovski vastu kasutatutest. Manipulatsioonideks pakuvad ammendamatu võimalusi nt korruptsioonisüüdistused.

Ühiskonna taluvuse kompamine

Juba pikemat aega võime näha, kuidas sõltumatud riigiasutused kompavad ühiskonna taluvuse piire, seadusandja kaudu järkjärgult suurendades põhiõiguste riivet ja katsetades tehtud muudatuste mõju praktikas. Näib, et seadusandjatele endilegi tulevad sageli üllatusena sõltumatute riigiasutustele antud õigused. Demokraatlikus ühiskonnas toimub selliste protsesside reguleerimine ja sõltumatute riigiasutuste ohjeldamine aga just parlamentaarse mehhanismi kaudu.

Hr rahandusminister Jürgen Ligi!

Te teate väga hästi, mis vahe on heal ja halval. Ka kõige rumalam inimene taipab, kui ta hoolega läbi mõtleb, mis on hea ja mis on halb. Te teete teadlikult kurja Eesti rahvale ja riigile. Miks Te seda teete? Miks valetate oma rahvale?

Te teate väga hästi, et Euroopa Liit on lootusetult ebaefektiivne moodustis oma saamatute, aga hullusti ülemakstud institutsioonidega, oma jaburate regulatsioonide ning täiesti kohatu finants- ja majanduspoliitika. Selle mõistmiseks pole vaja ollagi rahandus- või majandusteadlane.

Kas Teie olete rahandust õppinud? Ei ole. Kas Te olete kontrollinud, kuhu Kreeka laenu raha laekus, kus seda kasutati ja kes kui palju lõpuks omale sai? Ei ole. Teile seda ei öeldagi ja Te polekski suuteline olukorrast saadud ülevaadet analüüsima ja hindama.

Te teate väga hästi, et selliseid laene andnud pangad on ette teadlikud, et legaalsel teel seda raha tagasi saada pole võimalik ja on võimalik hoopis poliitiliste otsustega sundida seda raha välja maksma süütuid pealtvaatajaid. Te teate väga hästi, et halva äritehingu eest vastutab omanik ja ei keegi teine. Te teate, et eesti rahvas ei ole andnud Teile selleks nõusolekut ja õiguskantsler on Teid hukka mõistnud.

Te teate väga hästi, et ülemaailmseid majanduskriise ei põhjusta mitte „ülekuumenemine“, vaid et neid põhjustavad gigantsed finantsstruktuurid, ja otsekohe, vaid selleks soodsas olukorras tekkimisel. Te teate, et sealtkaudu läheb võõras raha illegaalset teed pidi erakätesse. Miks Te seda mängu kaasa teete ja niivõrd ebaseaduslikult tahate Eesti maksumaksjate raha kasutada nii mustaks äriks, millele võrdlustki pole? Miks?

Te saate taipliku inimesena väga hästi aru, et korratatakse G. Bushi poliitilist käiku, kus ta maksumaksjate rahaga refinantseeris oma toetajate panku. See kõik on ju silmnähtav ja ilmselge.

Te pole isiklikult Eesti iseisvusvõime heaks sõrmegi liigutanud, aga mina olen ja tean, kui kallilt see meil käes on. Väga kallilt. Miks Te kahjustate oma riiki ja seate meie vabaduse reaalsesse ohtu? Te teate, et Teil pole selleks õigust ja Te peate selliste tegude eest vastutust kandma!

Feja Rääm,
Eesti Vabariigi kodanik

Ühistud ehitavad parema maailma

2012 – rahvusvaheline ühistute aasta

Ühistud ehitavad parema maailma – sellise tunnusega algas ÜRO resolutsiooniga nr 64/136 rahvusvaheliseks ühistute aastaks kuulutatud aasta 2012. Minu kirjutise eesmärk ongi mõtiskleda koos lugejaga selle üle, miks maailma suurim ja võimsaim ühistuline esindusorganisatsioon nii käitus.

JAAN LEETSAR
Akadeemilise Ühistegevuse Seltsi juhatuse esimees, endine põllumajandusminister

Põhjused leiame ÜRO resolutsioonidest, kus selgub, et ÜRO on juba 1992. aastast alates pööranud suurt tähelepanu ühistute rollile riikide sotsiaalses arengus. ÜRO seisukohalt tagavad erinevates vormides ühistud kõikidele elanikegruppidele (naised, noored, vanurid, invaliidid, põhirahvused) majandusliku ja sotsiaalse arengu ning heaolu. Eeskätt ühistutes nähakse jõudu, mis suudab maailma rahvaste jaoks paremaks teha ning pakkuda tõsiseltvõetavaid alternatiive vahvale mitmemaisele ja kriisides vaevlevale kapitalismile.

Eestis võiks olla oma kindlustusühistud ja oma ühistupangad

Vastavate resolutsioonidega anti ÜRO liikmesriikide valitsustele (sh Eestile) tõsiseid soovitusi ja ülesandeid rahvusvahelise ühistute aasta korraldamiseks ja ühistute arengu toetamiseks pikemas perspektiivis.

Liikmesriikide valitsusi kutsuti üle vaatama ühistute tegevust reguleerivaid seadusandlikke akte, eesmärgiga luua

Eeskätt ühistutes nähakse jõudu, mis suudab maailma rahvaste jaoks paremaks teha ja pakkuda tõsiseltvõetavaid alternatiive vahvale mitmemaisele ning kriisides vaevlevale kapitalismile.

ühistutele teiste äriühingutega vähemalt võrdsed tingimused. Ilmselt oleks vaja selles valuses ka Eestis üle vaadata mitmed seadusandlikud aktid (tulundusühistu seadus, hoiu-

laenuühistute seadus, kindlustusseadus, äriseadustik jt), millega ei ole ühistutele veel loodud äriühingutega võrdsed tingimusi. Näiteks lausa paradoksaalne on olukord Eestis kindlustuses. 20 aastat pärast Eesti taasiseseisvumist ei ole meie rahval võimalik asutada oma kindlustusühistuid. Riigi poolt kehtestatud sundkindlustusmaksid

paneku see riiklikul tasemel vastu võtta. Seda seni tehtud ei ole, ja paistab, et ka nüüd, rahvusvahelise ühistute aasta puhul, ei pööra valitsus sellele mingit tähelepanu.

Eraldi juhitakse valitsuste tähelepanu vajadusele arendada ühispangandust. Just ühistupangad on suutnud majanduskriisidega paremini toime tulla ja säästnud inimesi finantskataklüsmidest.

Peetakse silmas, et ühistupankade kaudu kontrollivad liikmed ise oma raharinglust ja saavad vajaliku juurdepääsu vabadele finantsvahenditele. Mida on meie valitsused

viimiseks ja korraldamiseks rahvuslikud komiteed ning korraldavad koos rahvuslike ühistuliste organisatsioonidega seminare, konverentse ja muid elanikkonna seas ühistegevust propageerivad üritusi, ning ka finantseerivad neid.

Soome ühistud teevad ilma ka Eesti turul

Kui ÜRO resolutsioonide valguses hinnata Eesti valitsuse tegevust, siis tuleb kahjuks nentida, et võrreldes Soomega väärtustatakse meil eeskätt rahvusvahelist kapitalismi ja äriettevõtteid. Kui Soomes korraldatud rahvusvahelistest ühistegevusalas-test konverentsidest ja Soome ühistegelaste suurüritustest võtavad osa Soome ministrid ning sisukaid ja toetavaid tervitusi saavad Soome Vabariigi presidendid Tarja Halonen ja Sauli Niinistö, siis on vahe kahe riigi erinevas suhtumises ühistutesse ilmne.

Loomulikult on riikide valitsuste moraalne toetus ühistegevusele väga tähtis. Soomes on ühiskond inimesel kümnest riive mõne ühistuga. Maamajanduslikus ühistegevuses domineerivad ühistud, mis on hõivanud Soome toidukaupade turust 50–95%. Soome tarbijateühistute turuosa ületab 45%, meie tarbijateühistutel on see ainult 20%. Soome ühistutel on olnud jaksu teha ilma ka Eesti turul – tuntumad tegijad on *Valio*, *Atria*, *Metsäliitto*, *Prisma* ja kaubanduskett, lihaühistu *LSO* jt.

Oleme Akadeemilises Ühistegevuse Seltsis neid ÜRO resolutsioone arutanud ja korraldasime Eesti Maaülikooli aulas 1. veebruaril ühistegevuse ümarlause. Metsandusühistud korraldasid 15. märtsil rahvusvahelise ühistegevusaasta puhul samuti ühistegevuskonverentsi. Plaanis on tänavu korraldada veel mõned ühistegevusalased

Just ühistupangad on suutnud majanduskriisidega paremini toime tulla ja säästnud inimesi finantskataklüsmidest.

üritused. Kahjuks on meie võimalused väga piiratud, kuid koostöös Maaülikooliga püüame veel sel aastal ka ühe ühistegevusalase konverentsiga maha saada.

Plakatil, mida levitasid Facebooki naljavennad, võitleb praegune regionaalminister Siim-Valmar Kiisler ennast-unustavalt kõige vastu, mis peaks eestlase talupojatarkuse järgi meie maaelu edasi arendama. Ja ühistutest ei taha Eesti kauapüsinud liberaalne valitsus üldse midagi kuulda. Juuli esimene laupäev on rahvusvaheline ühistegelise päev.

kasseerivad sisse välismaised kindlustusfirmad, mis teenivad meie arvel kasumeid ja viivad need riigist välja. Oluliselt on takistatud ka ühistupankade asutamist ja tegevust.

Valitsusel pole Ühistegelise Liiduga asja

Valitsustel soovitati koostöös ühistuliste organisatsioonidega välja töötada eriprogrammid ühistute potentsiaali tõstmiseks, sh tähtsustada ühistute organisatsioone, juhtimist, finantseerimist ja liikmete osalust ühistutes.

Eriühistute juhitud ÜRO põllumajandusliku ühistegevuse tähtsustamisele ja elanikkonna toiduainetega varustamisele tarbijate ühistute vahendusel. Juba aastaid tagasi koostas Eesti Ühistegelise Liit maamajandusliku ühistegevuse arengu programmi projekti ja tegi valitsusele ette-

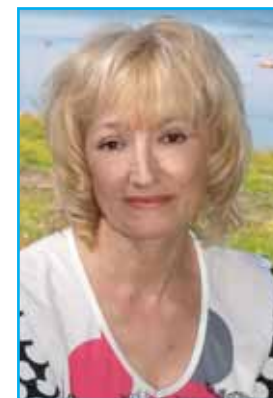
teinud? Selle asemel, et arendada Eesti kodanikele kuuluvat ühistupangandust, on loodud eeliseid välismaistele kommertspankadele, mis viivad meie oma rahva arvel teenitud kasumi ja muud rahalised vahendid välismaale juba eriti suures ulatuses.

Lisaks soovitati liikmesriikide valitsustel koos ühistuliste organisatsioonidega igal aastal tähistada juulikuus esimesel laupäeval rahvusvahelist ühistegevuse päeva, mille kohta võttis ÜRO vastu resolutsiooni nr. 47/90.

ÜRO 2010. a. lisaresolutsiooniga nr 65/184 soovitati liikmesriikide valitsustel kaasata rahvuslike ühistegevusorganisatsioonide esindajaid oma ÜRO delegatsioonide koosseisu. Samuti peeti vajalikuks, et liikmesriikide valitsused moodustavad 2012. aastal ühistute aasta läbi-

Mai T

Mai Treialiga saime tuttavaks aastate eest, mil tema juhtis Eesti Pensionäride ja Perede Erakonda. Mina tegin samal ajal Vikerraadios pensionäride saadet „Päevatee“, sestap oli meie kohtumine loomulik. Meeldiv hää, rahulik olek ja mis peamine – hoolimine eakatest ja teistest noore vabariigi kiirteelt kõrvale lükatud inimestest, kõik see kokku andis saatesse uue väärt esineja. Viimati saime kokku kolm aastat tagasi juuni lõpul, kui salvestasin „Päevatee“ 20. sünnipäeva saadet, oma viimast. Suu naeris, süda muretses. Mai tuli soojade sõnadega.

LIINA KUSMA

Kui hanged tõusid üle aedade

Sedapuhku kohtume Jõgeval. Siin elas Treialite pere ka aastaid tagasi. Mai sünnikodu on siiski Eestimaa teises otsas, Valgamaal Paluperas.

„Ma ei kujuta ettegi linna-kivide peal kasvamist. Mu kodukandi loodus on väga mitmekesine. Ja isa oskas väga hästi tähelepanu juhtida näiteks sellele, kui muinasjutuline on härmatis või kuidas pärast sadu sillerdavad vihmapiisad puulehtedel.“

Mäletan, kuidas ööbikud lakutasid ja kui sügav oli lumi mu lapsepõlvetalvedel, üle aedade. Hiljem on mulle vastu vaieldud, et väiksele tüdrukule lihtsalt tundusid hanged kõrged. Siis järsku tuli pähe, et aiad olid ju sama kõrged kui praegu, aga lumi üle nende enam ei ulatu,“ meenutab Mai täna.

Tema vanaisa oli saanud pärast Vabadussõda paarikümnehektarise talu, kus oli metsa, põldu ja karjamaad, peeti loomi ja elati päris rahuldavalt. Vanaisa oli surnud juba 1944. aastal. Väikeses majas elas kolm põlvkonda: vanaema, onu, ema, isa ja Mai. Vanaema käis karjamaal tööl, hommikul kella nelja paiku läks kodust välja. Talutööde raskus jäi onu peale, Mai isa oli I grupi invaliid, nagu siis öeldi. Ei olnud tollal veel arvestatavaid ratastoole, millega nelja seina vahelt oleks välja saanud. Mai polnud seitsmeaastane, kui tuberkuloos ta ema ära viis. Sel ajal oli see surmahaigus. Samal suvel õpetas isa kiiresti tüdrukule lugemise enne kooli selgeks, õpetas ka süüa teema. Mai on tänulik ka kasuemale, kes tuli ema surma järel raskel hetkel perele appi. Vanaemast rääkimata.

„Isa oli raske saatusega, aga minu arvates särav inimene. Ta teadis väga palju, joonistas hästi ja tegi mulle esimese salmiku, mis on praegugi alles. Aga ta oli ka väga range. Kui olin lohakas olnud, pidin vihiku ümber kirjutama. Ta

õpetas mulle ka malemängu, tema ostetud malekomplekt seisab mu kodus siiani. Emast mäletan, et ta tegi ilust käsitööd ja õmbles, mälestuseks on jäänud tema „Singer“.

Raha oli meil vähe, isa sai 50 rubla pensioni. Võid näiteks poest ei ostetud, tehti kodus. Poeskäimine saigi peatselt minu ülesandeks,“ vaatab Mai ajas tagasi. Ta mäletab tollast heeringalõhna pisikeses poetas, aga ka kilokaupa müüduud maasikamoosi, milles olid suured maasikad sees ja millest paremat ei ole ta hiljem elus saanud.

Eks oma osa mängi helgetes mälestustes seegi, et koolimaja asus Paluperas mõisa ja vahel viis onu tüdrukuse kooli hobusega.

Mail on vedanud – Paluperas tegutseb kool tänaseni. Mullu käidi seal isegi laulupeol.

„Küla elab niikaua, kuni on kool,“ tõdeb Mai Treial ise. „Paraku pole kõigil võimalust käia seal, kus on su noorusmaa. See on väärtuste väärtus.“

Kui vähegi saab, sõitab ta oma sõite ikka nii, et oleks võimalik korra kski kodukandist läbi põigata – seal elab veel sugulasi, ja hing saab sooja.

Tööinimese elu

on Mai Treialil üsna mitmetahuline olnud. Algas varakult nagu paljudel tolaaegsetel maastel – kadakasest karjapõlvest, marjakorjamisest, postiljoniametist, rohimisest-kõplamisest jne. Ise on ta rõõmus, et sel ajal anti lastele tööd, nii sai taskuraha teenida. Praegu on sellega üsna nutune lugu.

Pärast Tallinna Kergetööstuse Tehnikumi lõpetamist pakuti noorele spetsialistile nn vabadiplomit õpingute jätkamiseks Moskvast. Seda ta ei võtnud ja valis hoopis Jõgeva, sest siin oli kommunaaleettevõtete kombinaadis töö tehnilise organisatsioonide inseneri jaoks korter olemas.

Nõnda algas Mai esimene eluperiood Jõgeval. Siin kohtus ta oma tulevase abikaasaga, sünnidis tütar ja poeg. Tütrega, kes oli esiklaps, võis tookord kodus olla vaid paar kuud, siis – tagasi tööle. Pojaga sai ema olla aasta, sellest ajast maksti ainult kaks kuud.

Mõistagi nappis noorel perel raha, sestap on Mai oma väikeste laste kõrvalt töötanud Jõgeval haljastuses ja pühkinud ka tänavaid. Praegugi vaatavat ta, kui kaugele on tänav pühitud. Nagu Hunt Kriimsilma seitse ametit! – naerab ta ise. Jõgeval tuli ka ametiühingu-

Treial – kaitsetute kaitsja

tööd teha, samal ajal alustas ta juristiõpinguid Tartu Ülikooli kaugõppes. Juba tehnikumis ja kommunaalkombinaadis oli ta kokku puutunud tööõigusega – see pakkus huvi. Hiljem on tal tulnud sellega tegelda ka Riigikogus. Paraku surus koalitsioon uue töölepinguseaduse läbi kujul, millega tehakse ülekohut nõrgemale poolele – töövõtjale.

Mai Treial selgitab: „Kõige halvem ja inetum, et pole peetud kinni toonastest kokkulepetest. Näiteks lubati taastada hüvitused omal soovil töölt lahkujaile, aga seda ei tehtud. Kes ei teaks, et see „omal soovil“ tähendab pahatihti „vabatahtlikult sunniviisil“. Tean paljusid, kes on end FIE-ks vormistanud, sest neile on otsesõnu öeldud: muidu tööd ei saa. Aga sellega võtab inimene endale kogu vastutuskooormaa, kui peaks haigeks jääma; ise peab ta endale puhkuse korraldama, mida sissetulek ei pruugi võimaldada jne.“

„Õnneks on palju ka tublisid ja edumeelseid ettevõtjaid. Alati võin eeskujuks tuua Kaido Lehtlat Jõgeval, imetlen tema hoolt oma töötajate eest, empaatiavõimet ja inimlikkust. Ta ei ole kunagi välja läinud suure kasu saamise peale. Selles mõttes on ta nagu üks tõeline taluperemees. Hea ettevõtja musternäide on ka kadunud Tiit Veeber, kes suutis kõikjal ise kohal olles oma töötajaskonna ühte liita. See andis häid tulemusi,“ teab Mai Treial.

Aplaus ja pisarad Riigikogus

Pikkade aastate jooksul Riigikogus on Mai Treial kuulunud enamjaolt opositsiooni. Sellele on lihtne seletus – ta on Eesti kuulsakiiidetud eduloo kõrval näinud ka teistsugust Eestit. Ta on soovinud parandada nende inimeste olukorda, kel mureks igapäevane leib, mitte aga võimsam auto, uhkem maja või noorem naine. See on olnud vastuvoolu ujumine. Riik aitab seda, kes ennast ise suudab aidata – nõnda kõlas pikalt võimul püsinud parempoolsete hüüdlause juba nende võimuletuleku alguses. Nüüd näikse nad olevat veendunud, et meil polegi viletsal järjel inimesi olemas või kui ongi, siis kindlasti on need selles ise süüdi. Ah et tööd ei ole? Hakaku ettevõtjaks!

Mai meenutab ühe äärmiselt keerulise ja raske eelarve arutelu, mis Riigikogus jõuga läbi suruti. Kui koalitsiooni-saadikud plaksutasid, oleks tema tahtnud nutta. Kuidas saab silmaklappidega kõndida läbi elu, kuidas ei nähta, mis ümberingid sünnib? Ta usub, et parempoolsed erakonnad on liiga kauaks jäänud riigiasju juhtima, nende sallimatust ja ülbust ei kohta üksnes võimukoridorides (kus on „mustad“ ja „valged“ erakonnad), vaid see laieneb väljapoolegi. „Tunnen hirmu, kuhu see meid välja viib. Eestlased on ääretult kannat-

likud, võib-olla ei peaks olema. Olen tänavameeleavalduste vastu, parem on asjad selgeks rääkida.“

Aga kui rahval kannatus katke, mis saab siis? Inimesed oma tagasihoidlikkuses on võtnud nõuks hääletada jalgadega, eriti noored. Need on süngelt suured arvud. Olen Ansipiga sel teemal vestelnud; ta väitis, et mujaleläinute õiget

praegu eemale, ometi on riigi esimene kohustus tagada oma kodanikele turvatunne. Säärasel olukorras ei peaks ehitama hiigelhooneid või looma kalleid maailmavaate-sihtasutusi. Selle asemel võiks toetada maapiirkondade ettevõtjaid, kes saaksid jalad alla. Siis tuleksid ka töökohad ja meie noored ei peaks minema Soome kalevipoegadeks.“

õhuke, nagu olid kuninga rõivad ühes tuntud muinasjutus.

Ära iialgi ütle – ei iial!

Mai Treial astus hiljaaegu Rahvaliidust välja. Uues liitumiste toel tekkinud erakonnas ei leidnud ta eest enam kõiki kunagisi Rahvaliidule oma-seid põhimõtteid. Küll aga on kohanud neid parempoolsete parteide valimispropagandas,

üle, ent siis on tal aeg pöörduda oma elu ilusama ameti poole ehk viia üks väike pois trenni. Kokku on tal neli lapselast, vanim 17-, noorim 8-aastane, kõik poisid, igaüks oma iseloomu ja huvialadega. Vahetevahel ööbitakse vanaema pool, nagu ikka, sest vaheldust on kõigil vaja. Vanaema on mõistagi helde-lahke, aga kui vaja, siis karmgi

1.

2.

3.

Aeg, sina üürikene ja üllatuslooline – elu ei ole lugu, vaid lootus ja loomine.

Doris Kareva

MAI TREIAL:

1. Noor, kaunis ja tõsine.
2. Riigikogu aegadel.
3. Koos lastelastega vanas mõisakoolis.

Fotod Mai Treiali arhiivist

arvu ei tea keegi. Noored ei näe enda jaoks Eestis kohta, seavad end võõrsil sisse, loovad pere, ja karta on, et tagasi ei tulda,“ muretseb Mai.

Kes soovib saada Soome kalevipojaks?

Kas on võimalik viltusõitnud suurt rongi rööbastele pöörata, pärin. Oma aastatepikkuse riigitöö teadmiste kõrguselt peab Mai Treial seda siiski võimalikuks: „Eesti vajab tasakaalustatud arengut regionaalpoliitika kaudu. Kahjuks on tasakaalustamatus süvenemas ka läbi praegu toimuva koolireformi. Me teame ju kõik, et kui kaob kool, kaob küla. Võib-olla on see üks järjekordne ilus asi, mida tahetakse uskuda: et teeme suured vallad, siis on asi paigas. Kahjuks ajab iga minister oma regionaalpoliitikat, terviknägemust ei ole. Esmavajalikud teenused on maainimesest nihkunud juba

Imestan, miks küll osutuvad paremerakonnad ikka ja jälle võimulevalituiks, kui nende propageeritud edulugu on osaks saanud vähestele.“

„Kes ei tahaks uskuda ilusaid lubadusi! Mehed ütlevad, et pole suuremat valet, kui kalalt tulles ja valimistele minnes,“ muigab Mai. Ja usub, et propagandaga minnakse kaasa. Eriti, kui selle tegemiseks on kasutada väga suured rahad. Siinkohal võiks unistada, mida kõike selle raha eest annaks inimeste heaks teha. Kui paljud lapsed pääseksid näljapiirilt välja, kui paljud pered ei peaks enam toimetulekutotust küsima, kui palju arste jätkaks välismaale minemata, kui palju töökohti võiks luua? Seda siis, kui riik oleks hea peremees. Aga kes ei mäletaks mantrat: riik on halb peremees! Algas see teatavasti suurte erastamiste-ärastamiste aegu. Ja ka seda, et õhuke riik on hea? Nüüd on ta peaaegu niisama

kuhu need jäävadki.

Kas nüüd on ta poliitikale lõplikult selja pööranud? Mai muheleb: „Ära iialgi ütle – ei iial!“

Õige kah, sest tegemata ja hinge peale jäi tal Riigikogust ajast veel palju. Pensioniseadus, mis põlistab vaesuse, sest selle järgi saab suur osa inimesi ühe staažiaasta kokku kolme aastaga; teised saavad ühe aastaga kolm ja enamgi, isegi mitukümmend. Lastetoetus, mis teeb häbi. Toimetulekupiiri, puudetoetus, hambaravi- ja matusetootuse ära võtmine...

Meie moodsas e-riigis on paarikümne aastaga kasvanud hättasattunute arv liiga suureks, ohtlikult suureks. Mida on öelda tulevikulastele, kes kord kusagil võõral maal ja võõras keeles pärivad, mis juhtus väikese kauni vabaks lauldud riigiga?

Mai arutleb mureliku suuga veel mitme valusa küsimuse

või, õigemini, põhimõttekindel. See omadus on teinud tema endagi elu mõnikord keeruliseks, aga ta on veendunud, et on põhimõtteid, millest ei saa taganeda. Isegi poliitikas. Eriti poliitikas. Kui ta tänna oma valikutele tagasi vaatab, siis jääb rahule, kuigi mõnikord on väga raske olnud. Mõndagi on tulnud andestada, sest liigne usaldus on kätte maksnud.

„Mida vanemaks saad, seda sagedamini teed oma peas otsekui inventuuri – mis õigesti, mis valesti läinud. Aga siis mõistad, et see oli see aeg, need olid siis minu teadmised, ma ei oleks saanudki teisiti otsustada. Ainus, millele ma pole vastust saanud, on küsimus: mis oleks võinud olla teisiti, kui mu ema oleks elanud?“

On küsimusi, millele elus vastuseid ei anta.

Kuuskemaa, Ruben ja Raave mõttekojas

Tallinna Keslinna Valitsus ja KE kultuurikogu korraldavad reedel, 6. juulil kell 14.00-16.00 Tallinna keskaja päevade raames Hopneri maja kaminasaalis (Raekoja plats 18)

Keskaja Kooli Mõttekoja

Keskaja elust ja vaimust jagavad: ajaloolane Jüri Kuuskemaa, kultuurikogu eestseisuse liige kirjanik Aarne Ruben, kultuurikogu esimees Raivo Raave. Mõttevahetus kohvitas taga. Huvilised on teretunud. Osavõtust palume lahkesti teada anda: keskajakool@gmail.com

KE Võru uue büroo lahtiolekuajad

Keskerakonna Võru büroo on avatud: teisipäeviti 8.00–12.00 kolmapäeviti 14.00–18.00 neljapäeviti 8.00–12.00

Tartlasi nõustab jurist

Esmaspäeval, 2. juulil kl 14 nõustab Keskerakonna Tartu büroos (Ülikooli 12, II korrus) tartlasi jurist Marjo Antik.

Avaldame omastele kaastunnet

SILVIA PÄRN'a

lahkumise puhul.

Pärnumaa keskerakondlased

Kaastunne!

ELISABETH RIIBE

Mälestavad KE Haabersti piirkond Klubi Keskpäev

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Võlg on võõra oma

13. juuni Kesknädalast loetud riigikoguliikme Tarmo Tamme "Peaminister vastutab" tekitab teedealaseid lisaküsimusi.

Olen päris palju kordi meie väikese Eestimaa, mille pikkust-laiust vaid natuke rohkem kui 200 kilomeetrit, peaaegu servast servani läbi liigelnud. Ikka ja taas kuuleb kriitikat, et maalelamine on kulukas ja tülikas – vaja pikad ja kulukad kommunikatsioonid (pikad juhtmed!) ja ühenduste ehitada, on vaja lapsi kaugele kooli sõidutada jne. Kuidas küll suured riigid oma kommunikatsioonidega hakkama saavad, nemad mõeldavad oma teede pikkust paljude tuhandete kilomeetritega?

Arvan, et palju ei eksi, kui välja öelda: kõik taandub ühele nimetajale – see on INIMENE. Kui riigis on rahvast palju, siis ei paista pikad ühenduste väljagi – järgmise liigikaaslaseni-inimeseni jääb nii pisku maad, et seda pole ollagi, näiteks suures Hiinas või väikeses Hollandis. Meie oma Eestis oleme juba ammu suutnud endale ehitada teedevõrgu, mis viib, piltlikult öeldes, maal turvaliselt iga inimeseni – isegi sellestasast tiheasustatud Hollandist neli korda tihedama teedevõrguga ühe inimese kohta. Miks see nii on? Ju meid siis oli kunagi niipalju rohkem, et teedevõrk tundus sobilik olema.

Täna aga käib meie väikesel maal kunagise teedevõrgu juba ainult hooldamine üle jõu, sest meid on maal väheks jäänud ja kahjuks veelgi vähemaks jääb...

Palju õiglast kriitikat tehakse valitsuse suunas, kes on maaelu ja teede

korrashoiu ebaõiglase rahastamise tõttu unarusse jätnud. Kui aga teisest küljest vaadata: kas seda vähestki raha otstarbekalt kasutame? Olen imetlenud hiljuti Euroopa rahadega tipptasemel valmis ehitatud Mäo ristmikku. Tõeline maailmatase! Kui palju asfaltkilomeetreid sealsetele alla- ja pealesõitudetele tuli? Seda teederägastikku annab ikka imetleda. Aga mida võis seal tähele panna? Intensiivne liiklus toimub vaid peateel, Tallinna–Tartu suunal; alla- ja pealesõiduspiraalid on aga sõitjatest praktiliselt tühjad (!).

Oli hea võimalus jälgida samuti Euroliidu toel ehitatud nelja-viit kergliiklusteed – neid sigineb viimasel ajal suurte teede äärde nagu seeni pärast vihma. Kindlasti teevad need liiklejate elu ohutumaks. Kui vaid puuduks see ainus puudus – meil puuduvad inimesed, kes neil teedel liikleksid! Nägin kaugelt: jalgratupaar kenasti sõitmas... Juba rõõmustasin: nad polesi inimesed... Lähenedes võisin tõdeda: tegemist oli teeaarse lõhutud pingi ja äraväänatud prügikastiga...

Taban end mõttelt, et me pidanuks need viaduktid ja kergteed ehitama siis, kui meid maal veel palju oli. Aga nüüd – kellele?.. Äkki saaks neid suuri rahasisiduid otstarbekamalt kasutada? Pealegi on vist nii, et kuigi Euroopa abirahad tulevad Eestisse kui taevane õnnistus, kehtib ometi ka ütlemine, et võlg on võõra oma... Seda näeme juba nendest Kreeka abipakettidest.

Udo Knaps, Märjamaa, Rapla maakond

Kaevuluukide vargus elavdab majandust

Eestis on majandusharuks kujunemas kanalatsioonijms luukide vargus. Sellise järelduse praktilist poolt saab omal nahal tunda see, kellel jalg või jalgratas või uisk mõne sellise koha üles leiab.

Järgnev annab tegevust paljudele. Kõigepealt saavad juhtunust tööd kiirabi ja ravi-mitööstus. Sest haavad vajavad tohterdamist. Kui on peapõrutus, tuleb ravi kulukam ja tulukam – peab jääma haiglasse, et päris ära ei kooleks. Nii on tööd paljudel alates arstidest ja lõpetades sanitaridega. Juhtub õnnetus öösel, saab kompuutertomografi eriväljakutse alusel kodunt kohale ajada. Mõne aja pärast käivitub meditsiiniline järeלטurg – perearstid, sest teie haavad vajavad sidumist ja põrutusest tulenevad peavalud ei lase magada.

Tuleb välja, et kaevuluugi varastamine käivitab tervishoiusüsteemis ahelreaktsiooni. Poleks seda luuki vanametalli-kokkuostu viimiseks pihtapandud, poleks põhjust haigekassale arveid esitada. Veelgi parem, kui varastatud kaevuluugi koha leiaks oma rulluisu või jalgrattaga üles mõni kuulsus. Sellisel juhul algaks suurmeediakarneval, kes kibekähku tõttab süüdlasi ja nende tegematajätmissi fikseerima. Käivitub ametkondlik tasand, alates politseinikust, kes olukorra fikseerib, kuni uue kaevuluugi paigaldajateni. Paljud ametnikud saavad tegematajätmissi õigustuseks kirjutada avaldusi ja teha ettepanekuid olukorra parandamiseks. Tõde saavad kaevuluukide maaletoojad ja paigaldajad, samuti ka kaevuluukide uuestivarastajad kuni vanametalli-eksportiettevõteteni välja. Eesti metalliekspordiga üha kasvab! Majandusahela tulukus sõltub sellest, kuskohas ja kui põhjalikult kaevuluuke

varastada õnnestub. Kui luuk õnnestub ära virutada koos alusrõngaga, leiab tööd rohkem inimesi – alates projekterijast kuni kopajuhini. Veelgi etem, kui kaevuluuke õnnestub pihta panna teatavas regioonis hulgi, sest siis saab juba kaasata euro-rahastid.

Kõige suuremaks osasaajaks on riik, kes selle luugivarguse pealt teenib kõige rohkem maksutulu – makse maksavad arstid, õed, politseinikud, linnaametnikud, uute luukide importijad ja paigaldajad; samuti (vististi?) metallieksporditöörud.

Kõik see jääks olemata, kui kaevuluuke ei tahaks keegi varastada, kui inimestel oleks tööd...

Kaevuluugivarga eraldamine ühiskonnast on seega kahjulik tegevus, sest sellega kaasnevad riigipoolsed kulud, mitte tulud. Seega tulebki luua tingimused, et luugivargustest kujuneks Eestile uus majandusharu.

Veelgi parem, kui seda siduda šokiturismiga – kasutada erinevaid militaar- ja maastikumänge, et välismaalastele teha huvikäike meie jäätmaadel. Ettevõtmine on seda soodsam, kui turistidele pakkuda reisikindlustust ja seeläbi maksimeerida Eestisse laekuvat tulu.

Seeläbi võimalduks juba rahvusvahelisel tasemel tutvustada Eesti ettevõtluskultuuri uusi ja aina laienevaid vorme. Nagu juba teada, suudame vaid uute ja perspektiivsete majandusharude üha laiema leviku tagamise kaudu viia Eesti viie rikkama riigi hulka ja leida üles Eesti NOKIA. Welcome!

Einar Eilandi jpt kirjade põhjal

HULLEM KUI HUNDIAUK: Kui tõeline hundiauk varitseb kiskjaid, siis see neelab valikuta kõiki. Kas tõesti ongi siin inimene inimesele hunt? Üks Einar Eilandi fotodest.

Sõ

ehk miks

Jah, mulle meeldis dokumentaalne show „Venelased on juba sellised“, kuigi esimese vaatuse ajal oli saalis istuda masendav ja isegi õudsevõitu. Kõik oli tuttav ja teada, aga on täiesti erinev, kas loed samu uudiseid rahulikult kodus internetist või siis rappub su kõrval kogu saal pilkavast naerust. Ja naerdakse sinu üle, sest ka sina oled eestlane. Ka sina kuulud rahvuse hulka, kes selle kõik on välja mõelnud, paika pannud, igaveseks (?) seaduseks muutnud.

REET KUDU kirjanik

Hetkel, kui meeletu naerulagin sind tabab, on täiesti ükstepuha, kas sa ise oled püüdnud nõmedatele nõudmistele vastu hakata: selgitada, paluda, lausa anuda –, oma isiklikku saatust seejuures ohvriks tuues.

Eesti keel kui sõjarelv

Sa oled eestlane ja sa oled vastutav, sest Eesti Vabariik sõidib „rahvuskehandi“ ja minu emakeele nimel isegi vene koolilastega. Lapsed seisavad Toompeal ja tahavad õppida, saada haritud inimesteks. Aga riik vormib neist mässajaid. Ja see on väga nõukogulik tegevus. Ainus vahe, et Eesti Vabariigil pole aatomipommi, millega oma kodanikke vaos hoida. On ainult seadused, mida võib väänata nii, et endistel sovetaparatsõikutele oleks alati õigus, nagu neil oli alati kanõukogude ajal õigus – ideoloogilisi ja rahvavaenlasi otsida.

NSVL-i ajal võisin eestlasena siiski õppida emakeeles ja saada hea hariduse. Meie haridusreform toodab vaid hulganisti harimatust, aktsendirohket ja vigast kõnepruuki, kuid kõige rohkem vihkamist riigisunni vastu. Minu armsaimast keelest on saanud niisugune sõjarelv, peaaegu vaimne aatomipomm, mis lõhkedes meie väikese riigi igaveseks hävitaks, nagu kord kadusid maakeralt liivlased. Ja ausad ajaloolased saavad hiljem selles süüdistada vaid väljasurend eestlasi endid: me sureksime just nimelt vihkamistõppe, sest eestlaste „rahvuskehandi“ kahanemise on põhjustanud eelkõige vihkajate võimuletulek.

Pöörde tooks uus kirkastumine

Yana Toom pihtis telesaates, et ta olevat kahekümne aastaga

Laulgem (mõttes) kaasa!

Kui meie rahvas edaspidigi tantsib reformarite pilli järgi, siis võiks sellega kokku kõlava laulujorugi üles võtta.

Eeskujuks kolm näitekest:

Nii mõnelgi on selgeks saanud seegi, et vaesena sa pole mitte keegi, vaid ainult siis, kui liipsad riiki, võid kiiremini jõuda sa eliiti.

Mõned meist on lastud võimurite paradisi aeda, ent enamuse on pidan' d jääma aia taha kaema. Ja alati on õigus parempoolsetele antud, kes vastu kobiseb, saab musta nimekirja kantud.

See, et õnn ei ole kullas, teadis juba ammu Kallas. Kes müüs rublad, kes müüs kulla, kes müüb maha Eesti mulla, laseb õnnel õue tulla, vaestel õue taga olla. Õues lustib rõõmupidu, õue taga rahvas kidub.

Laulusõber
Emajõe Ateenast

Hetki presidendi ööelust Riias

Kesknädala lugejad on küsinud toimetusele, mis ikkagi täpselt toimus nobelist Paul Krugmani ja president Toomas Hendrik Ilvese vahel. Nimelt väitis Krugman oma blogis, et Eesti majanduskasv pole kaugeltki nii suur, et seda teistele riikidele eeskujuks seada, sest pole isegi veel kriisielset taset saavutatud. Seepeale asus Lätis viisidil viibiv president Ilves öösel ajal vastuseks twitterdama mõtteavaldusi, millest pakume siinkohal ülevaate ajalises järjestuses.

„Kirjutame millestki, millest me midagi ei tea ja oleme teiste suhtes ülbed, üleolevad ja patroneerivad, sest nad on sinu jaoks lihtsalt pilusilmad: http://krugman.blogs.nytimes.com/2012/06/06/estonian-rhapsody/“ (Nimetatud aadress on koht, kus asub Krugmani artikkel, mis presidendi närvi ajas. – Toim.)

„Ilmselt Nobeli preemia kaubanduse eest tähendab, et võid jutlust pidada rahandusteemal ning kuulutada minu riigi „tühermaaks“. Tegemist

on ilmselt Columbia versus Princetoni vahelise asjaga.“ (Viimane lause on ilmselt vihje USA ülikoolide vahelisele vastasseisule, sisaldades irooniat, millest eestlastel on raske aru saada. – Toim.)

„Aga tõesti, mida meie teame? Oleme ju vaid rumalad idaeurooplased. Valgustamata. Ühel päeval me saame aru. Nostra culpa.“

„Situme aga idaeurooplaste peale – nende inglise keel on halb, nad ei reageeri ja tegelikult teevad, milles on kokku lepitud, ja valivad valitsusi, kes on vastutavad.“

„Võtke rahulikult. See, et minu riigi poliitika läheb vastuollu Omandatud (mõtleb üldlevinud ehk universaalset – Toim.) Tarkusega ja ma olen vastu, ei tähenda, et te peate kõik minuga nõustuma. http://mobile.globalpost.com/dispatch/news/regions/europe/120604/estonia-economy-technology-skyepe-euro-zone-debt-crisis#mobify-book-mark.“

(Seepeale kirjutas keegi Stacy, kasutajanimelga @stackee, järgmist: „Ma loodan, et see Twitteri konto on ikka reaalse Eesti Presidendi oma, sest tema sõim Paul Krugmani aadressil tundub täiesti uskumatuna.“)

Seepeale postitas Ilves: „@stackee sõim??“

Ilves: „Sorry, pole konservatiiv ega vasakpoolne. Lihtsalt ei mõista, miks kokkulepitud Euroliidu rahanduslikud reeglid annavad õigust ennastäis ja ülbeks parastamiseks minu riigi suunas.“

Ilves

Kesknädala kommentaar:

Poleks tõepoolest uskunud, et Eesti Vabariigi president võib tõesti olla nende postituste autor. Presidendi sõimlev, afektiseisundile viitav reageering ning lisaks sellele Reformierakonna lahendamata musta raha pesu ja IRL-i elamislubade skandaal on Eesti mainele rahvusvaheliselt rängalt mõjunud, selles pole kahtlust. See otseselt mõjutab Eestisse tehtavaid investeringuid, sest ebakindlad riigijuhid ja lahendamata korruptsioonijuhumid kahtlemata peletavad korralikke investoreid.

da algab koolilastest

mulle meeldib etendus „Venelased on juba sellised“?

lõpuks aru saanud, mida tähendanud Mart Laari murranguaegne lause: venelased ei teadvat, kuivõrd kõik eestlased neid kogu stagnaaja vihanud olevat. Pöörde paremuse poole meie ühises elus tooks uus kirjastumine, kui venekeelne vähemus saaks aru, et vastav vihalause tähendas ainult vihkajate võimuletulekut, mis pole toonud inimväärsust ja heanaaberlikku elu ka põlisrahvale, aga sugugi mitte kõigi eestlaste ühist ja ühtset võõraviha.

kaubahallid müüjatest ja... Ja ega professionaalsed rahvuslikult vihkajad ka siis rahule jääks, vaid oleksid sunnitud otsima lihtsalt uue põlgusobjekti, ikka Andrese ja Pearu kombel maid jagades. Venekeelsed loomingulised haritlased protestivad lavastuses „Venelased...“ allutavate ja alandavate seaduste vastu, nagu kord mässasid eestlased nõukogude aparatsikute ülemvõimu vastu. Hea, kui esialgu eestlaste ühist ja ühtset võõraviha.

Ausad ajaloolased saavad hiljem süüdistada vaid väljasurnud eestlasi endid: me sureksime just nimelt vihkamistõppe, sest eestlaste „rahvuskehandi“ kahanemise on põhjustanud eelkõige vihkajate võimuletulek.

Murranguhetkel põlgasid arukad inimesed tõesti nõukogulikku surveaparati, tensusuuri, sunnismaisust ja „raudset eesriiet“. Kõiki venelasi vihata suudab aga ainult marurahvuslane, sest marurahvuslus on just nimelt katk, mis mõistuse välja lülitab, olgu siis pisikukandja muidu nii andekas ja tark kui tahes. Katk ei vali ohvreid, marurahvuslus samuti mitte, nakatuda võib nii geniaalne poeet kui ka teadlane, täiesti harimatu või ülilõõgelt haritu. Tõsiusklike rahvuslaste esinemisi võib kokku võtta akadeemik Anto Raukase ühe hiljutise rahvusvahelise sõnavõtuga, kus akadeemik alustas kõnet igati humanistliku väitega, et natsionalism olevalt tõepoolest paha nähtus, aga lõpetas rõõmsa teatega, et Eestis seda nähtust õnneks üldse polevat ja hallide passide omamine olevalt lausa kasulik, sest nendega saavat reisisida nii Moskvasse kui ka Brüsselisse ilma viisata. Soovitaksin kõigil samamoodi arvajatel võtta siis endalegi hall pass, et omal nahal kodakondsusetuse „eeliseid“ nautida. Samuti soovitaksin neil sügisel minna „Venelased on juba sellised“ kordusetendusele.

Vajame inimlikku õhkkonda

Mõni rahvuslikkustõvest nakatunud eestlane kurdab tõesti, et kõik venekeelsed oleksid vaja olnud kohe välja saata ja et praegugi pole hilja, sest me vajavat ka Lasnamäe ja Kirde-Eestis eestikeelset keskkonda. Aga märksa enam vajame edasikestmiseks inimlikku ja sõbralikku ümbruskonda. Kui venekeelsetel meie kiusust lõplikult villand saaks ja nad kõik korraga minema koliksid, ei jääks pooltühjadeks varemeks mitte ainult Lasnamäe paneelmajad, kus seejärel tuleks vaesunud ja eramajadeta eestlastel mitmekordset üüri maksta, vaid tühjeneksid ka haiglad meditsiinidodest ja

nast saal siis, kui esinesid eesti kuulsad humoristid. See kõik oli hoopis varem, oli stagnaaja „Meelejahutaja“ avalike lindistuste aegu, kui oli veel võime näha, kuulda ja taibata, mis Nõukogude Eestis tegelikult toimub.

andekalt, vaid üha julgemalt, sest oleme ikkagi EL-is ja avalik valetamine on ära tüüdanud. See, kuidas Riigikogu infotundides vastatakse küsimustele, meenutab liiga sageli stagnaajaegsete parteikoosolekute silmakirjalikkust; eks vastajadki ju tihti samad. NO99 dokumentaaleetendused äratavad seepärast üha suuremat tähelepanu, aga meie rahapesusüsteem on vaid tagajärg, mitte põhjus. Kui ei märgata vihkajate võimuletulemise hukatuslikku mõju ka eestlastele, mitte ainult vähemusrhvale, siis ei muutu midagi. Pealegi oleksid Eestile emapalgast märksa olulisemad sookvoodid nagu teistes Põhjamaades, sest emapalk pole mõjur, et naisi sünnitama meelitada, seda suudaksid vaid naabri- ja naistesõbralik riik. Vähemusrhvale ahastamine on aga enamasti seotud ka igasuguste kvootide põlastamisega. Hästi elagu vaid rahvuslik üliinimene, kellel niikuinii muud abi vaja pole kui hingeülendavat laulupidu! Meenutan, et just julgete vastuste andmine kesk nõukogulikult demagoogiat oli kord

nelased on juba sellised“ eriti teravalt tunda. Mitte ainult lavatekstides, vaid veel rohkem publiku naerulaginai, mis nii väga meenutasid mulle meie kunagist huumorilõmpost, millest nüüd on alles vaid riismed: natuke väiklust, natuke jaburust, natuke seksi ja roppust, kuigi väga andekalt, nagu rõhutas Žvanetski. Lavastus „Venelased...“ oli ehk Žvanetskiist vähem andekas, aga kindlasti julgem. Isegi esinejate närveldamine oli ehe ja siiras. Eriti kaasahaarav oli Vladimir Antip, kes teatavasti stagnaaja teisitõmõtlejana teatrist vallandati. Teises vaatuses pani aga Liidia Golovataja end maksma kui Vene Teatri kauaaegne staar, suutes ühe kõige pikema monoloogi hingeminevalt publikuni tuua. Teises vaatuses oli üldse rohkem teatrikunsti hõngu ja vähem vihjeid argitegelikkusele, milles elame: keeleinspeksioonile, millest venelaste keelepruugis saanud „keeleinkvisitsioon“; noorte kodumaatusele oma sünnimaal; rahvusliku väikluse ülistamisele väikerahva prima omadusena.

Kuhu on kadunud eesti humoristid?

Kas tõesti oli niisuguse „keeleinkvisitsiooni“ nimel vaja unustada kõik parim, millele ma nooruses nii uhke olin? Kus on need eesti humoristid, kelle satiir aitas eestlastel ühineda Rahvarindeks? Kus on need kirjanikud ja teised kultuuritegelased? Kas tõesti on pistetud mu keeleline kodumaa „keeleinkvisitsiooni“ kaante vahele ja minul kui eesti kirjanikul pole enam muud valida, kui torgata välja oma silmad, et mitte näha, ja lõigata maha kõrvad, et mitte kuulda? Või esineda edaspidi samasuguste kõnedega nagu eesti rahvuse näidiseksemplarid, et marurahvuslus on küll paha, aga meil seda õnneks

AJAKIRJANIK, KIRJANIK JA TÕLKIJAJelena Skulskaja oli üks neljast lavastuse „Venelased on juba sellised“ dramaturgist.

Nüüd on see võime eestlastel haihtumas, aga venekeelsete tegijate ühiskondlik satiir kogub üha rohkem poolehoidu. Ses suhtes on Eestil tõesti eelis Venemaa ees, sest isegi piiritagune tippumorist Mihhail Žvanetski väitis, et praegune põhierinevus Liidu ajast olevalt vaid see, et varem olevalt humoristidel olnud ainult julgus, aga nüüd nõutavat eelkõige annet. Kas tõesti ka annet mitte märgata, kui julgelt kirjutatakse võitluse näiteks Anna Politkovskaya, kes teatavasti tapeti? Mitte märgata demonstratsioone ja uusi poliitvange?

Avalik valetamine tüütav

Eesti venekeelne intelligents protesteerib mitte üksnes

meie humoristide tugevus. Praegupoleeestlaste seas enam ausad vastused moes ja just seepärast meeldis mulle venekeelne etendus „Venelased on juba sellised“, sest venekeelsele ei jää lihtsalt muud üle, kui anda oma rahvuskaaslastele siiraid vastuseid, kuigi kaudseid teid pidi ja lavalt. Jah, nad on nurka aetud ja näitavad seal hambaid. Samaspeantunnistama, et eestlaste rahvuslik ilutsemine on isegi eesti kriitika kärpinud enamasti mingiks pooltõeks. Kõige olulisemast ja valusamast libisetakse üle protsentide oskusliku esitamise ja väikerahva keerulise saatuse jumalikustamisega. Kuigi tegelikult ohustame iseennast ainult ise. Just seda oli etendusel „Ve-

pole? Või põgeneda Argentiinasse nagu tegi kord Stefan Zweig, et seal end siis üles puua?

Venelastel on siiski lõpuks oma lavastus. On publiku naerulagin ja kirklik toetus. Mis on jäänud neile eestlastele, kes ootavad poliitikutelt sama ausaid vastuseid, nagu need kostsid sel kevadel venelaste dokumentaalses etenduses? Kus on see eesti kõrgintelligents, kes peaks ometi kord süvapõhjuseid märkama ja ärkama? Kus nad on?

Toimetuselt:

Uue Teatri etendus „Venelased on juba sellised“ toimus 27. mail Nokia Kontserdimajas.

TALLINNA TV

2. juuli – 8. juuli

ESMASPÄEV, 02.07

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Terve tervis*
19:30 Hommikukohv 1/13*
20:15 Dokumentaalfilm. Lemming Nagel
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Mina, eurooplane 1/11*
21:05 Kultuurimeeter
Nigulistest*
21:35 Spordisõbrad
22:05 Peeter Saul 80*
23:20 KAVA
23:25 TÄNA*
23:45 Hommikukohv 1/13*
00:30 Dokumentaalfilm. Lemming Nagel*
00:45 Spordisõbrad*
01:15 Info TV

TEISIPÄEV, 03.07

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Tallinlase tarbeks*
19:30 Öiguspõu*
20:00 Kultuuripealinna kullafondist. Indiaanlased
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Garaazist välja*
21:20 Linnaruum 6/11*
21:50 Mõtlemes taas 4/9*
22:50 KAVA
22:55 TÄNA*
23:15 Öiguspõu*
23:45 Kultuuripealinna kullafondist. Indiaanlased*
00:15 Linnaruum 6/11*
00:45 Mõtlemes taas 4/9*
01:45 Info TV

KOLMAPÄEV, 04.07

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Loodusring Käsmus 2011
19:30 Keskkonnanädal*
20:00 Kirjandusarhiiv. Kassetipõlvkond 1/2
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Spordisõbrad*
21:20 Meedia keskpunkt
21:50 Est - Tattoo 2011*
23:20 KAVA
23:25 TÄNA*
23:45 Keskkonnanädal*
00:15 Kirjandusarhiiv. Kassetipõlvkond 1/2*
00:45 Meedia keskpunkt*
01:15 Info TV

NELJAPÄEV, 05.07

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Aleksei Turovski lood, 26. osa*
19:30 Suvemix
20:00 Jäljed
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Tallinna ettevõtlusinkubaatorid*
21:20 Hingelt tugevad*
21:50 Elu peeglis*
22:20 Kultuuritehase arhiivist. Servataguse muusika

22:50 KAVA
22:55 TÄNA*
23:15 Suvemix*
23:45 Jäljed*
00:15 Elu peeglis*
00:45 Kultuuritehase arhiivist. Servataguse muusika*
01:15 Info TV

REEDE, 06.07

09:00 Info TV
18:45 KAVA
18:50 TÄNA. Lühiuudised
19:00 Öiguspõu*
19:30 Kas tohib?*20:00 Kultuurimeeter. Kuldne Mask 2012*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Kirjandusarhiiv. Kassetipõlvkond 1/2*
21:20 Estica. Toompea linnus, 2. osa*
21:50 Suvemix*
22:20 Tallinn, olen kuulul! (Tallinn, I'm famous!) 5/17*
00:05 KAVA
00:10 TÄNA*
00:30 Kultuurimeeter. Kuldne Mask 2012*
01:00 Estica. Toompea linnus, 2. osa*
01:30 Info TV

LAUPÄEV, 07.07

09:00 Info TV
17:55 KAVA
18:00 Koos parima sõbraga*
18:30 Kultuurimeeter. Kuldne Mask 2012*
19:00 Meistrite linn 1/14*
19:30 Tallinn liigub
20:00 Garaazist välja*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Etnos*
21:20 Kagu-Eesti tantsupidu
23:10 KAVA
23:15 TÄNA*
23:35 Tallinn liigub*
00:05 Garaazist välja*
00:35 Kagu-Eesti tantsupidu*
02:25 Info TV

PÜHAPÄEV, 08.07

09:00 Info TV
17:55 KAVA
18:00 Aleksei Turovski lood, 27. osa*
18:30 Ajaga sammu*
19:00 Kultuuripealinna kullafondist. Indiaanlased*
19:30 Pillimeeste klubi*
20:30 TÄNA. Pealinna uudised
20:50 Euroopa tee 4/13*
21:05 Helsinki - Tallinn, 8. osa*
21:35 Elamus. Teatrist*
22:20 Jõgeva suupilli- ja lõõtsafestival 1/2
23:50 KAVA
23:55 TÄNA*
00:15 Helsinki - Tallinn, 8. osa*
00:45 Jõgeva suupilli- ja lõõtsafestival 1/2*
02:15 Info TV

„Meedia keskpunkt“ eetris ka suvel!

Tallinna TV meediasaade analüüsib poliitikat ja ajakirjandust vaatajate nõudmisel! Algus kell 21.20

Eetris 27. juunil saatejuht HEIMAR LENK ning seekordsed suvekülalised ESTER SHANK ja MART UMMELAS!

Räägime sellest, et Eesti sai küll vabaks, aga ajakirjandus jäi taasiseseisvumata. Jätkame maadevahetuse ajaloolise kohtuprotsessi teemadel.

Nädala juubilar REIN RUUTSOO 65

Tänu selle lehe toimetusele on mul võimalus avalikult õnnitleda sünnipäeva puhul üht tarka ja tegusat professorit. Rein Ruutsoo on ta nimi. Ajaloolane ja politoloog. Tallinna Ülikooli õppejõud, sünnipäevanumbriks on 65. Tema sünnipäev ongi täna – 27. juunil, olles sündinud seega 1947. aastal.

65 – igati intrigeeriv arv. Et pole enam noor ega ka kuigi vana. Seaduseandja ütleb, et käes juba pensionipõlv. Statistikud väidavad, et eesti meeste eluea keskmine pidi lähedal olema.

Oma kogemusest võin öelda (olles ise 82), et olen kõik need asjad tükk aega tagasi üle elanud ja olen päris kindel, et ka RR teeb sedasama. Sest tema olemuslikult tugev ning optimistlik isiksus lubab ületada igasuguseid karisid, mis võivad ju ette tulla.

Aga RR? On see ju teinegi üldtuntud samade tähtedega lühend – RR, s.o. Rahvarinne. Selle võimsa rahvaliikumisega liitus Rein Ruutsoo kohe ning RR-i asutamiskongressil 1988. a. valiti ta programmitöökomitee liikmeks.

Tähelepanuväärse analüütikuna osales RR aktiivselt RR-i eestseisuse nõukojas, kui tuli lahendada kohati kriitiliseks muutunud poliitilisi olukordi. Oma rahva ja riigi iseseisvuse taassaaavutamise oli ületamatult tähtis ka talle, ning kõik läkski lõpuks hästi korda.

Professor Ruutsoo on jätkunud asjalikku kriitilist vaimu ka iseseisvunud Eesti elus. Tema motiveeritud arvamusi on olnud huvitav ajalehtedest lugeda.

Mida võiks veel soovida: et oleks vaid meil siin Eestis rohkem selliseid isiksusi nagu Rein Ruutsoo! Palju õnne juubelisünnipäevaks!

Eesti Ajakirjanike Liidu auliige
Lembit Koik

Õnne Sulle, professor!

Keskerakonna suvepäevad

11. ja 12. augustil Vaibla
puhkekeskuses Kolga-Jaani vallas

Asukoht: Võrtsjärve põhjakaldal, 32 km
Viljandist Tartu suunas; 43 km Tartust
Viljandi suunas. Täiendavat infot Vaibla
puhkekeskuse kohta saate nende
kodulehelt!

Osalejatele:

Suvepäevade avamine laupäeval kell 12.
Piirkondade vahelised võistlused,
poliitikaarutelud jm. Öhtul tants ansambli
saatel ja meelelahutusprogramm.
Pühapäeval hommikusöök ja ärasõit.
Majutus ja telkimine!
Kuni 6. augustini osavõtutasu odavam,
hiljem kallim. Kohapeal tasudes
osavõtutasu väga kallis.

Suvepäevadele registreerumine
Keskerakonna büroos. Osavõtutasu ja
tasu majutuse eest kanda Eesti
Keskerakonna arveldusarvele
10220031930016 SEB Pangas.

Kõikidele küsimustele vastused büroo
telefonil
6 273 460
või meilitsi
keskerakond@keskerakond.ee

Jaani laupäev Hundisilmal

Tantsuplatsil särasid Anneli Ott Võrust ja
Virumaa Teataja peatoimetaja Aarne Mäe

Mai ja Vaino Väljas koos Aadu
Mustaga

Voldemar Kuslap heas hoos nagu
alati

Keskerakonna pressiesindaja
Taavi Pukk koos sõnajalaõiega

Kristiine linnaosavanem Andrei
Novikov koos teise sõnajalaõiega

Esimene paar tantsupõrandal –
Kai Kõrb ja Ruve Shank

“Meie mehe” laul “Sinuta ma ei
saa” ning Edgar Savisaar ja
Moonika Batrakova